

Søbysøgård efter 1933

Sidste Fortælleddag handlede om Søbysøgård som herregård; nu er vi kommet til tiden som **Ungdomsfængsel** – det første af sin art i Danmark. Man sigtede mod særbehandling af unge mellem 15 og 18 år, senere 16-21, havde blikket rettet mod England, hvor man arbejdede med det nye succesrige **Borstalsystem** (opkaldt efter byen hvor det begyndte). Det lagde vægt på udvidet skoleundervisning – meget mere gymnastik og sport – og træning gennem arbejde.

Med den institution kom der en ny tid til Nørre Søby, som dengang var en traditionel landsby med landbrug, håndværkere, og hvad der ellers var nødvendigt for livet på landet. En helt ny befolkningsgruppe kom til: funktionærene på Søbysøgård. Det gav store forandringer i byen. Fra at have klaret sig med Brugsen, købmand Sørensen, Møllens bageri, Niels Slagters ugentlige kødture blev der behov for flere forretninger. Lærer Mahler skriver i en sang til Nørre Søby pris: ”dobbelt op af hver det er nu din maner”. Der blev ret hurtigt 2 slagtere – 2 købmænd – og naturligvis fulgte Brugsen også med i udviklingen. Inden længe fik vi også en trikotageforretning (fru Kørris); også den branche blev fordoblet med ”Edith K.K.” – Jo, ungdomsfængslet gav så sandelig udvikling til Nørre Søby.

Søbysøgård havde også brug for arbejdskraft; fængselsbetjente til at passe på gutterne, som de indsatte kaldtes. Og flere lokale søgte og fik job, ligesom andre flyttede til Nørre Søby – biler var jo ikke helt hvermandseje endnu, så det var praktisk at bo nær arbejdsstedet.

Da man i sin tid skulle finde et passende sted til et ungdomsfængsel, løb Nørre Søby af med valget. Søbysøgård var centralt beliggende i landet – lå nær Nyborg med Statsfængslet, hvorfra forskellige funktioner kunne koordineres. Den lå fjernt og alligevel nær en storby, Odense – og den var afskærmet fra offentligheden ved sin sø, som havde godt badevand – den var placeret ved en station – og havde egnet landbrugsareal. Ved skrivelse af 20. marts 1931 gav folke- og landstingsudvalg tilladelse til køb af Søbysøgård for 352.000 kr.

Efter mange problemer omkring økonomien ved opførelse og indretning blev to planlagte belægningsbygninger opført. Den første toges i brug den 18. september 1933, som regnes for ”begyndelsen” – den anden i 1934. Hovedbygningen blev administrationslokaler, skolelokaler, køkken samt lejligheder for afdelingslederen og et par gifte lærere. Desuden var der skolelokaler – bibliotek og foredragslokaler.

Og så begyndte hverdagen for institutionen, som var nært knyttet til Statsfængslet i Nyborg. Fængselsinspektør Cai Jensen, Nyborg, var overordnet leder; men på Søbysøgård havde Aage Hansen som afdelingsleder (senere fængselsinspektør) den daglige ledelse. De havde et godt samarbejde.

1939 brød WW2 ud; det blev hurtigt vanskeligt med materialer o.l. – på det tidspunkt manglede man pladser på Søbysøgård. Cai Jensen rejste til København for at tale med direktoratet om en ny belægningsbygning til 30 mand. Det blev bevilget, og i 1941 blev der holdt rejsegilde (det kostede 445 kr.) på den nye bygning, som blev taget i brug i 1942. Det var nu nødvendigt med personaleforøgelse. Der var plads til 90 indsatte i alt.

Vigtig del af Søbysøgårds liv.

Den 2. december 1943 bestemte Direktoratet: Ungdomsfængslet, der hidtil har været ledet af inspektøren for Statsfængslet i Nyborg er fra **1. november 1943** undergivet selvstændig ledelse af inspektøren for Ungdomsfængslet på Søbysøgård. Aage Hansen blev konstitueret som fængselsinspektør – **1. november 1944** som fængselsinspektør.

Fængselsinspektør på Ungdomsfængslet på Søbysøgård

Aage Hansen   1933-1968

Fængselsinspektør på Stats- og Ungdomsfængslet på Søbysøgård

Vagn Kildemoes   1968-1981

Fængselsinspektører på Statsfængslet på Søbysøgård

Ilse Cohn   1981-1984

Lars Nielsen   1984-1995

Lisbeth Knudsen   1995-2003

Jens Tolstrup   2003-2004

Kim Andersen   2004-2009

Carl Johan Bjørnsholm   2009-2012

Lars Skjødt Vinther   2012-